

ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSÁNAK HIVATALA
AZ ENSZ NEMZETI EMBERI JOGI INTÉZMÉNYE

NAIH nyilvántartási szám: 40689

Az alapvető jogok biztosának és a jövő nemzedékek érdekeinek védelmét
ellátó helyettesének

KÖZÖS JELENTÉSE

az AJB-823/2018. és AJB-825/2018. számú ügyben

Előadó: dr. Friedrich Ábel
Érintett szerv: Agrárminisztérium

2018.

**Az alapvető jogok biztosának és a jövő nemzedékek érdekeinek védelmét ellátó
helyettesének
közös jelentése
az AJB-823/2018. és AJB-825/2018. számú ügyben**

Előadó: dr. Friedrich Ábel

Az eljárás megindítása

Az AJB-823/2018-as számú ügyben a panaszos a fák és bokrok ingatlan határtól meghatározott telepítési távolsága ügyében egy korábbi ombudsmani jelentésben megfogalmazott jogalkotási javaslatra hívta fel a figyelmet, jelezvén, hogy mivel a jogszabályt nem alkották meg, így azóta sem rendezettek a korábban¹ pontosan és egyértelműen szabályozott telepítési kérdések.

Az AJB-825/2018-as számú ügyben a panaszos szintén a 2005-ben készített, telepítési távolságokra vonatkozó szabályokat vizsgáló ombudsmani jelentés kapcsán fordult az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalához. Sérelmezte, hogy a korábbi jelentés alapján a vonatkozó jogszabály a mai napig nem született meg, és központi szabályozás hiányában az egyes önkormányzatok eltérő helyi szabályozást alkalmaznak.

A panasz alapján felmerült a jogállamiság elvéből levezethető jogbiztonság követelménye sérelmének gyanúja, ezért az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (a továbbiakban: Ajb.) alapján vizsgálatot indítottunk.

Az érintett alapvető jogok és elvek

- *a jogállamiság elvéből levezethető jogbiztonság követelménye* (Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés: „Magyarország független, demokratikus jogállam.”)

Vonatkozó jogszabályok

- a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Kvt.)
- a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Tvt.)
- az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény (a továbbiakban: Evt.)
- a fás szárú növények védelméről szóló 346/2008. (XI. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Fásr.)

A megállapított tényállás

1. A vizsgálat előzménye:

Az állampolgári jogok országgyűlési biztosa lakossági beadvány alapján 2005-ben vizsgálatot folytatott egy telekhatár közelében ültetett fasort érintően. A konkrét eljárás áttekintése mellett a vizsgálat feltárta, hogy a jogalkotó *a szőlő- és gyümölcsstermesztésről, valamint a borgazdálkodásról szóló 1970. évi 36. törvényerejű rendelet végrehajtásáról szóló 40/1977. (XI. 29.) MÉM rendelet* (a továbbiakban: MÉMr.) szabályait hatályon kívül helyezte, illetve ezeket a tartalmi szabályokat központi szabályban nem rendezte ismét. A jelentésben az állampolgári jogok országgyűlési biztosa az alábbiakat állapította meg:

„A konkrét ügy is jelzi, hogy az ültetési (telepítési) távolságok jogszabályban rendezett behatárolásának hiánya a mindennapi életben az állampolgárok között komoly konfliktusokhoz, egyben közigazgatási, akár bírósági eljárásokhoz vezethet, hiszen megfelelő jogi szabályozás hiányában nem várható el az állampolgároktól az ésszerű, jogkövető magatartás.

---

¹ Az OBH-1570/2005. számú jelentés témája a hatályon kívül helyezett, ültetési távolságokat tartalmazó szabályozás volt.

Megállapítom, hogy a gyümölcs és bogyós gyümölcs mellett az egyéb fa és bokor növényzet ingatlan határtól meghatározott ültetési (telepítési) távolságra vonatkozó jogszabályi rendezésének hiánya a tisztességes eljárásból fűződő joggal, valamint a jogállamiság elvéből fakadó jogbiztonság követelményével összefüggésben visszaállást okoz."

A jelentésben a biztos javaslatot tett a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszternek a gyümölcs és bogyós gyümölcs mellett az egyéb fa és bokor növényzet ingatlan határtól meghatározott ültetési (telepítési) távolságának jogszabályban történő rendezésére.

A miniszter az ajánlást elfogadta,² valamint tárcaközi bizottság felállítását kezdeményezte. Válaszában kiemelte, hogy „a meglévő fás szárú növényzet tehát lehetőség szerint erős jogi védelmet igényel, azonban véleményem szerint a szabályozásban hangsúlyt kell fektetni arra is, hogy a telepítendő fák, cserjék a későbbiekben ne válhassanak olyan konfliktusok forrásává, amelyek megoldása végső soron kivágásukat, kiirtásukat eredményezheti. (...)

Úgy vélem, változatlanul időszerű a kérdés kormányzati szintű áttekintése, ezért a jogszabály módosítása érdekében tárcaközi bizottság felállítását kezdeményeztem a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium, valamint a regionális fejlesztésért és felzárkóztatásért felelős miniszter szakértőinek igénybevételével."

Mindezek ellenére az ügyben jogalkotási cselekmény azóta sem történt.

2. A panaszokban foglaltak vizsgálata érdekében megkerestük a földművelésügyi minisztert, valamint a Nemzeti Agrárgazdasági Kamarát (a továbbiakban: Agrárkamara).

A földművelésügyi miniszter a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium korábbi jelentésre adott válasza kapcsán kifejtette, hogy nincs információja arról, hogy a válasz szerinti tárcaközi bizottság létrejött-e, illetve érdemi jogszabály-előkészítő tevékenység zajlott-e.

A faültetésekre vonatkozó hatályos jogszabályok körében kiemelte, hogy a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 5:23. §-a általános érvennyel szabályozza, hogy a tulajdonos a dolog használata során köteles tartózkodni minden olyan magatartástól, amellyel másokat, különösen a szomszédokat szükségtelenül zavarná, vagy amellyel jogaik gyakorlását veszélyeztetné.

Tájékoztatása szerint a fás szárú növények telepítését a Fásr. szabályozza, amelynek előírásai szerint a fás szárú növény az ingatlan azon részén és oly módon telepíthető, hogy az – figyelemmel az adott faj, fajta tulajdonságaira, növekedési jellemzőire, szakszerű kezelésére – az emberi életet és egészséget nem veszélyeztetheti, a biztonságos közlekedést nem akadályozhatja, valamint nem okozhat kárt a meglévő építményekben, létesítményekben, és nem akadályozhatja azok biztonságos működését.³

Kiemelte, hogy az Evt. alapján az erdőtelepítés, valamint a fásítás során figyelemmel kell lenni arra, hogy a faállomány a függőleges koronavetület növekedésével arányosan a földrézlet határán belül maradjon, továbbá arra, hogy a faállomány a szomszédos ingatlan hasznosítását az indokolt mértéket meghaladó módon ne korlátozza, illetve azt ne veszélyeztesse.⁴

Felhívta a figyelmet arra, hogy a Kvt. szabályai alapján a települési önkormányzat képviselőtestülete önkormányzati rendeletben más törvény hatálya alá nem tartozó egyes fás szárú növények védelme érdekében tulajdonjogot korlátozó előírásokat határozhat meg,⁵ tehát a fás szárú növények védelmének biztosítása céljából a Fásr. tárgyi hatályánál szélesebb körben és tartalommal szigorúbb védelmi intézkedéseket írhat elő.

A miniszter álláspontja szerint nem indokolt, hogy rendeletben kerüljön szabályozásra a fás szárú növények telepítési távolsága. Véleménye szerint nem lehet adott fajokot, vagy facsoportokat szakmailag valószínűsíthető, országos érvényű méretkategóriák közé szorítani: „Az, hogy egy adott faj milyen magasra nő, befolyásolják a termőhelyi körülmények, például a talaj kötöttsége és szerkezete (sziklás, vagy laza homokos), tápanyag tartalma, vízellátottsága, így például egy diófa kedvezőtlen termőhelyi körülmények között alig 3-4 méterre, míg optimális viszonyok között 25 méterre is megnőhet. Nem lehet tehát adott fajokot, vagy fa típusokat szakmailag valószínűsíthető, országos érvényű méretkategóriák közé

² A Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium 2005. november 9-én kelt KvVM/TJF/583/2005. iktatószámú levele

³ Fásr. 2. § (1) bekezdés

⁴ Evt. 45. § (2) bekezdése

⁵ Kvt. 48. § (2) bekezdése

szorítani, ennek hiányában pedig nem várható el szakmailag megalapozott egységes szabályozás a telekhatártól való ültetési távolság meghatározására vonatkozóan sem.”

3. Az Agrárkamara válaszában arról tájékoztattott, hogy a MÉMr. tárgyi hatálya a szőlő, illetve gyümölcs telepítésére és kivágására terjedt ki, így a panaszban is hivatkozott 5. számú melléklet⁶ is kizárólag szőlő ültetvény, illetve gyümölcsös szomszédságában lévő ingatlan tekintetében határozta meg egyes telepíthető bokor, illetve fa fajok telepítési távolságát.

Tájékoztatójában leírta, hogy a hatályos szabályozás hogyan rendelkezik a telepítési távolságokról: A miniszteri válaszhoz hasonlóan hivatkozott a Fásr. általános telepítési szabályára, valamint a *Polgári Törvénykönyvről* szóló 2013. évi V. törvény 5:5. § (1) bekezdésére, amely védelmet biztosít annak, akit birtoklásában jogalap nélkül háborítanak.

Az Agrárkamara kiemelte, hogy a Tvt. szerint védett természeti területen a természetvédelmi hatóság engedélye szükséges az erdőről és az erdő védelméről szóló törvény hatálya alá nem tartozó fa, facsoport, fasor, fás legelőn lévő fa telepítéséhez.⁷ Az Evt. rendelkezései értelmében fásítás az erdei fafajból vagy fafajokból álló jellemzően vonalas kiterjedésű fával borított terület, ahol az állományon belüli egyes fák, és a terület kisebb kiterjedése szerinti szélső fák egymástól mért tőtávolsága átlagosan nem nagyobb húsz méternél (fasor).⁸ Az erdőtelepítés, valamint a fásítás során figyelemmel kell lenni arra, hogy a faállomány a függőleges koronavetület növekedésével arányosan a földrészlet határán belül maradjon, továbbá arra, hogy a faállomány szomszédos ingatlan hasznosítását az indokolt mértéket meghaladó módon ne korlátozza, illetve azt ne veszélyeztesse.⁹

A tájékoztató szerint az Evt. és annak végrehajtási rendelete alapján a fásítások telepítését be kell jelenteni az erdészeti hatóságnak, amely azt megtilthatja vagy feltételekhez kötheti. A bejelentés nélkül vagy az erdészeti hatóság bejelentésre tett korlátozó vagy tiltó rendelkezéseivel ellentétesen telepített fásítás teljes vagy részleges felszámolását az Evt-ben meghatározott esetekben az erdészeti hatóság elrendelheti. Az erdészeti hatóság a fásítás tudomásul vételéről, tiltásáról, vagy feltételek mellett történő engedélyezéséről szóló határozatát közli az ingatlanügyi hatósággal, illetve az általa tudomásul vett bejelentést tájékoztatásul megküldi az ingatlanügyi hatóságnak. A magát károsultnak érző fél a helyi jegyzőtől birtokvédelmi eljárást kérhet, az eljárás lefolytatása során pedig a Ptk. vonatkozó rendelkezései az irányadóak.

Az Agrárkamara álláspontja szerint a panaszban foglalt problémára a fent hivatkozott ágazati jogszabályok, valamint a birtokvédelem kielégítő szabályozást és védelmet biztosítanak a magánszférába való túlzott beavatkozás nélkül, mégis a közérdek megfelelő érvényesítésének biztosításával. Hasonló vagy azonos jellegű problémákkal kapcsolatos bejelentések, panaszok nem jutottak el az Agrárkamarához.

A vizsgálat megállapításai

I. A hatáskör tekintetében

Az alapvető jogok biztosának feladat- és hatáskörét, valamint az ennek ellátásához szükséges vizsgálati jogosultságait az Ajbt. határozza meg. Az Ajbt. 18. § (1) bekezdése szerint az alapvető jogok biztosához bárki fordulhat, ha megítélése szerint – többek között – közigazgatási szerv tevékenysége vagy mulasztása a beadványt tevő személy alapvető jogát sérti vagy annak közvetlen veszélyével jár, feltéve, hogy a rendelkezésre álló közigazgatási jogorvoslati lehetőségeket – ide nem értve a közigazgatási pert – már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

Jelen ügyben a panaszosok nem konkrét hatósági eljárást sérelmeztek, ugyanakkor kifogásuk arra vezethető vissza, hogy nincs általános érvényű szabály, amely biztosítaná a

⁶ Ezt a jogalkotó már 1990. december 25-én hatályon kívül helyezte.

⁷ Tvt. 38. § (1) bekezdés

⁸ Az agrárkamara tájékoztatása óta az Evt. 12. §-a megváltozott, így a jogszabályhely hatályos állapota szerint: fásításnak minősül a külterületen található, erdőnek, szabad rendelkezésű erdőnek, vagy erdőgazdálkodási tevékenységet közvetlenül szolgáló földterületnek nem minősülő, e törvény hatálya alá tartozó, fával, faállománnyal borított terület.

⁹ Evt. 45. § (2) bekezdés

számukra a közigazgatási eljárás lehetőségét. Fentiekre, valamint arra tekintettel, hogy az állampolgári jogok országgyűlési biztosa a tárgykörben folytatott már vizsgálatot, a beadványok alapján eljárást indítottunk.

Az Ajbt. 20. § (1) bekezdése vizsgálat folytatásának lehetőségét biztosítja, az Ajbt. 28. § (1) bekezdése továbbá úgy rendelkezik, hogy az alapvető jogok biztosa az általa lefolytatott vizsgálatról jelentést készít, amely tartalmazza a feltárt tényeket és az ezeken alapuló megállapításokat és következtetéseket.

II. Az érintett alapvető jogok és elvek tekintetében

Az alapvető jogok biztosa egy adott társadalmi probléma mögött álló összefüggérendszer feltárása során autonóm, tárgyilagos és semleges módon, kizárólag alapjogi érvek felsorakoztatásával és összevetésével tesz eleget megbízatásának. Az ombudsmani intézmény megalakulása óta az országgyűlési biztos következetesen, zsinórmértékként támaszkodott az Alkotmánybíróság alapvető jogállami garanciákkal és az alapjogok tartalmával kapcsolatos elvi megállapításaira.

Magyarország Alaptörvénye és az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény hatálybalépésével is követni kívánjuk a fenti gyakorlatot, így míg az Alkotmánybíróság eltérő álláspontot nem fogalmaz meg, *eljárásunk során irányadónak tekintjük a testület eddigi megállapításait*. Mindezt alátámasztandó az Alkotmánybíróság a 22/2012. (V.11.) AB határozatában arra mutatott rá, hogy „az előző Alkotmány és az Alaptörvény egyes rendelkezései tartalmi egyezősége esetén éppen nem a korábbi alkotmánybírósági döntésben megjelenő jogelvek átvételét, hanem azok figyelmen kívül hagyását kell indokolni”.

Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerint Magyarország *független, demokratikus jogállam*. Az Alkotmánybíróság a 9/1992. (I. 30.) számú határozatában rámutatott, hogy a jogállam nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság. Az Alkotmánybíróság szerint a jogbiztonság az állam kötelességévé teszi annak biztosítását, hogy a jog egésze, egyes részterületei és az egyes jogszabályok is *világosak, egyértelműek*, működésüket tekintve *kiszámíthatóak és előreláthatóak* legyenek a norma címzettjei számára. A jogbiztonság azonban nem csupán az egyes normák egyértelműségét követeli meg, de az állami és önkormányzati döntések jogszabályoknak való megfelelőségét is. Ezért alapvetőek a jogbiztonság alkotmányos követelménye szempontjából az eljárásjogi garanciák. Csakis formalizált eljárási szabályok megkövetelésével és betartásával működhetnek alkotmányosan a jogintézmények.¹⁰

A jogállamiság elvéből adódó alapvető követelmény, hogy „a közhatalommal rendelkező szervek a jog által meghatározott szervezeti keretek között, a jog által megállapított működési rendben, a jog által a polgárok számára megismerhető és kiszámítható módon szabályozott korlátok között fejtik ki tevékenységüket.”¹¹ Demokratikus jogállamban ahhoz, hogy a természetes és jogi személyek életviszonyaikat, működésüket, magatartásukat a jog által előírtakhoz tudják igazítani, az elvárt kötelezettségeiknek eleget tudjanak tenni, szükség van a joganyag és a jogi eljárások stabilitására, a változásokra való felkészüléshez megfelelő idő biztosítására, az egyértelműsége, a követhetősége és az érthetősége. A jogbiztonság nem csupán az egyes normák egyértelműségét követeli meg, de az egyes jogintézmények működésének kiszámíthatóságát is.

III. A vizsgált ügy tekintetében

A fás szárú növények ültetésére több jogszabály is vonatkozik. Attól függően, hogy a fás szárú növények mely jogszabály hatálya alá tartoznak, eltérő módon szabályozott a telepítésük.

A Tvt. hatálya alá tartozó védett természeti területeken – a kapott tájékoztatásoknak megfelelően – a jogszabály a természetvédelmi hatóság engedélyéhez köti a nem az Evt. hatálya alá tartozó fa, facsoport, fasor, fás legelőn lévő fa telepítését. A természetvédelmi hatóságnak az engedélyében lehetősége van meghatározni a telepítésre vonatkozó részleteket, így a fás szárú

¹⁰ 75/1995. (XII. 21.) AB határozat, ABH 1995, 376, 383.

¹¹ 56/1991. (XI.8.) AB határozat

növények telepítési helyét is. *Megállapítható, hogy a Tvt. hatálya alá tartozó fás szárú növények esetében a jogszabály – a hatósági engedélyhez kötöttsége alapján – megfelelő biztosítékot ad az ültetésére vonatkozó szabályok terén is.*

Az Evt. a hatálya alá tartozó fás szárú növények, tehát az erdők, fásítások telepítésére, – szintén konkrét távolságok előírása nélkül – anyagi jogi szabályt ad. Előírja ugyanis, hogy az erdőtelepítés, valamint a fásítás során figyelemmel kell lenni arra, hogy *a faállomány a függőleges koronavetület növekedésével arányosan a földrészlet határán belül maradjon, valamint kiegészítő rendelkezésként tartalmazza, hogy figyelemmel kell lenni arra is, hogy a faállomány szomszédos ingatlan hasznosítását az indokolt mértéket meghaladó módon ne korlátozza, illetve azt ne veszélyeztesse.*¹² Az Evt. így egyrészt meghatározza, hogy a fás szárú növény ne terjedjen át a szomszédos ingatlan földrészlet területére, továbbá előírja a szükségtelen zavarástól való tartózkodást is. Ezáltal az előírás – az indokolatlan zavarástól való tartózkodás mellett – tartalmaz egy tárgyilagos és számon kérhető elemet. *Ezek alapján megállapítható, hogy az Evt. is megfelelő eligazítást ad a fás szárú növények telepítésének helyzetét érintően.*

Azon fás szárú növények telepítésére, amelyek nem tartoznak sem a Tvt., sem pedig az Evt. hatálya alá, a két megkeresett szerv által jelzett előírások vonatkoznak. A központi jogszabályok terén a Ptk.-nak a szükségtelen zavarást tartalmazó rendelkezése,¹³ valamint a Fásr. telepítésre vonatkozó – fent idézett – általános szabálya ad útmutatást.

A Fásr. alapján a telepítés az emberi életet, egészséget nem veszélyezteti, a biztonságos közlekedést nem akadályozhatja, továbbá nem okozhat kárt meglévő építményekben, létesítményekben, és nem akadályozhatja azok biztonságos működését. Mindezek során figyelemmel kell lenni az adott faj, fajta tulajdonságaira, növekedési jellemzőire, szakszerű kezelésére is.

A Fásr. – mint szakmai norma – a telepítést nem a fás szárú növény természettudományos ismérvei alapján szabályozza (mint az Evt.), így az e jogszabály hatálya alá tartozó fás szárú növények ültetésekor pusztán a védett tárgyakat érintő rendelkezésre kell figyelemmel lenni. Ezek az emberi élet és egészség, a biztonságos közlekedés, továbbá a meglévő építmények és létesítmények. Ugyanakkor egyéb szakkérdéseket – mint például a fák és a fásszárú növények gondozásával, ápolásával kapcsolatos szabályokat – sem rendez. Megállapítható, hogy a fenti kitételek – bár nagyon fontos esetköröket szabályoznak – nem fedik le a fás szárú növények telepítésekor felmerülő leggyakrabban konfliktushelyzetet, amely a hivatal eddigi tapasztalatai alapján a szomszédos ingatlan hasznosításában jelentkező korlátozás, illetve károkozás. A Fásr. ültetési szabályai így – a telepítés általános sarokpontjainak kialakítása mellett – nem adnak meghatározható utasítást a telepítési tevékenységet gyakorlónak a fás szárú növények ingatlanhatárhoz viszonyuló helyzetét érintően. Nincsen tehát (a védett tárgyakat kivéve) olyan központi rendelkezés, amely a telepítésre vonatkozóan konkrét, és a szomszédos ingatlanokat védő, minimum-garanciát tartalmazó előírást adna.

A miniszter felhívta a figyelmet a Kvt. azon előírására,¹⁴ amely alapján a települési önkormányzat képviselőtestülete önkormányzati rendeletben a Fásr. tárgyi hatályánál szélesebb körben és tartalommal szigorúbb védelmi intézkedéseket írhat elő, és amely lehetőséget teremt az önkormányzatnak illetékességi területére az ültetési távolságok meghatározására is.

Ez a lehetőség az önkormányzatoknak ugyan rendelkezésére áll, de ez nem törvényben előírt kötelezettsége, így e megoldással kapcsolatosan több aggály is felmerül. Egyrészt nem garantálható, hogy minden önkormányzat alkot ilyen szabályokat, másrészt az sem, hogy szakmailag kellő részletességűek lesznek-e, harmadrészt a szabályok az illetékességi területen álló, minden olyan fás szárú növényre vonatkoznak-e, amely nem tartozik más jogszabály hatálya alá.¹⁵ E szabályozás jellegéből fakadóan – és a mögötte lévő központi, szakmai szabályozás hiányában – csak esetlegesen rendezheti a felmerülő kérdéseket. Ahol az önkormányzat szabályokat állapít

¹² Evt. 45. § (2) bekezdés

¹³ Ptk. 5:23. §

¹⁴ Kvt. 48. § (2) bekezdése

¹⁵ Több önkormányzati rendelet esetén a szabályok kizárólag a belterületi ingatlanokat érintik, és ezáltal a külterületi ingatlanokra nem adnak eligazítást.

meg, nem meglévő rendelkezéseket szabályoz a helyi körülményekhez igazítva, szigorítva, hanem – mivel a Fásr. általános szabályai konkrét esetekre vonatkozóan szűkkörűen alkalmazhatóak csak – szabályozási hézagot pótol ki. Olyan önkormányzati területek esetén tehát, ahol nem készül ilyen előírásokat tartalmazó helyi rendelet vagy az hiányos, nincsen a telepítőre nézve konkrét útmutatást adó, számon kérhető szabályozás.

Ez azt is jelenti, hogy ahol a telepítés miatt vita alakul ki a szomszédos ingatlantulajdonosok között (és a fentebb részletezettek szerint helyi rendelet nem tartalmaz alkalmazható előírást a konfliktus rendezésére) hatósági eljárásban érvényesíthető előírások hiányában egyedüli megoldásként – amint az a miniszteri és agrárkamarai válaszbán is szerepel – polgári jogi lehetőségek adóttak. Ez nem szolgálja hatékonyan sem a konfliktusok, sem a károk megelőzését. Véleményünk szerint a telepítési távolságokra vonatkozó szabályokkal a viták részben megelőzhetőek, és az ezek alapján lefolytatható hatósági eljárások útján a jogszabályi előírások rövid időn belül érvényesíthetőek lennének. A megelőzés szempontjainak erősítése azért is kiemelkedően fontos, mivel a növényzet kivágására való kötelezésre kivételesen kerülhet sor, ha a sérelem más módon, például kártérítéssel nem orvosolható (PK 3.)

A telepítésekre, gondozásra vonatkozó objektív előírások hiánya a *jogállamiságból fakadó jogbiztonság követelményével összefüggő visszásságot okoz*. Álláspontunk szerint a jogalkotó feladata gondoskodni olyan központi szabályokról, amelyek az ültetések és a gondozás szabályai tekintetében minimum követelményeket támasztanak, és amelyekhez képest az önkormányzatoknak továbbra is lehetősége van szigorúbb követelmények meghatározására.

Véleményünk szerint ezekre a minimálisan betartandó távolságokra – ahogy a régebbi szabályozásban is talált a jogalkotó szakmailag indokolható mértéket – ismét megfontolandó volna előírások megalkotása. Másrésztől ugyanakkor követhető szabályozási lehetőséget jelenthet az Evt. szerinti előírás alkalmazása is, amely konkrét távolságok meghatározása nélkül ad hatósági eljárás keretén belül vizsgálható és számon kérhető rendelkezést. Mindez nem jelentené akadályát sem az önkormányzati szabályozás létrejöttének, sem pedig az ettől független polgári jogi igények érvényesítésének.

Összegzés

A fás szárú növények telepítése esetében szükségesek olyan általános előírások, amelyek a telepítőre és a szomszédos ingatlan tulajdonosára nézve meghatározzák a fás szárú növények helyzetét, amelyek az esetleg kialakult konfliktusokban garanciális minimumként is szolgálhatnak, és alapját képezhetik hatósági eljárásnak. Jelenleg ez az esetek többségében hiányzik, ami a jogbiztonsággal összefüggő visszásságot eredményezhet. A magyar jogrendszer alkalmaz olyan szabályozást, amely ezt konkrét távolságok előírása nélkül biztosítja (ld. Evt.).

Intézkedések

- A jelentésben feltárt, alapvető joggal összefüggő visszásság miatt
- az Ajb. 37. § alapján felkérjük az agrárminisztert, hogy a jelentésünkben foglalt szempontok alapján kezdeményezze a fás szárú növények telepítésére vonatkozó szabályok módosítását.

Budapest, 2018. 07. 18.

Dr. Bándi Gyula

Dr. Székely László

